

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Комунального закладу
«Харківська спеціальна школа № 6»
Харківської обласної ради
Тетяна АЛЬОШИЧЕВА
31.08.2023 року

ПОГОДЖЕНО

На засіданні педагогічної ради
Комунального закладу «Харківська
спеціальна школа № 6» Харківської
обласної ради (протокол засідання від
31.08.2023 № 6)

Голова педагогічної ради
Директор Тетяна АЛЬОШИЧЕВА

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

початкової освіти

Комунального закладу «Харківська спеціальна школа № 6» Харківської
обласної ради для 1-4 класів

1. Загальні положення

Освітня програма початкової освіти Комунального закладу «Харківська спеціальна школа № 6» Харківської обласної ради для 1-4 класів (далі – Освітня програма) розроблена на основі Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О. Я. для 1-2 класів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 743-22 від 12.08.2022 та Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О. Я. для 3-4 класів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 743-22 від 12.08.2022.

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження (в годинах), його розподіл між освітніми галузями.

Освітня програма включає:

- навчальний план;
- перелік навчальних програм;
- форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Під час розроблення Освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладу загальної середньої освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Відповідно до Державного стандарту початкової освіти **метою початкової освіти** є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя

в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі. Реалізація мети початкової освіти ґрунтується на таких ціннісних орієнтирах, як:

- визнання унікальності та обдарованості кожної дитини, що забезпечується рівним доступом до освіти, заборонаю будь-яких форм дискримінації або відокремлення дітей на основі попереднього відбору;
- цінність дитинства, що оберігається шляхом встановлення освітніх вимог, які відповідають віковим особливостям дитини, визнання прав дитини на навчання через діяльність, зокрема гру, обмеження обсягу домашніх завдань для збільшення часу на рухову активність і творчість дитини;
- радість пізнання, що обумовлюється використанням в освітньому процесі дослідницької та проєктної діяльності;
- розвиток вільної особистості шляхом підтримки самостійності, незалежного мислення, оптимізму та впевненості в собі;
- міцного здоров'я та добробуту, яких можливо досягти шляхом формування здорового способу життя і створення умов для гармонійного фізичного та психоемоційного розвитку;
- забезпечення безпеки у результаті створення атмосфери довіри і взаємоповаги, перетворення школи на безпечне місце, де запобігають насильству і цькуванню, надають необхідну підтримку;
- утвердження людської гідності шляхом виховання чесності, відваги, наполегливості, доброти, здатності до співчуття і співпереживання, справедливості, поваги до прав людини (зокрема, права на життя, здоров'я, власність, свободу слова тощо);
- плекання любові до рідного краю та української культури, шанобливе ставлення до Української держави;
- формування активної громадянської позиції, відповідальності за своє життя, розвиток громади та суспільства, збереження навколишнього світу.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1-2 класи та 3-4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітню програму побудовано із врахуванням таких **принципів**:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов

навчання;

- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст Освітньої програми має потенціал для формування в учнів (вихованців) таких **ключових компетентностей**:

- володіння державною мовою, що передбачає уміння (самотійно або за допомогою) усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) (українською жестовою або за допомогою альтернативних засобів спілкування) та іноземними мовами, що передбачає використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самотійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти;
- екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для

оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
- культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
- підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Освітньої програми рекомендується використовувати **внутрішньо-предметні і міжпредметні зв'язки**, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

На основі Освітньої програми складається та затверджується річний навчальний план закладу, що конкретизує організацію освітнього процесу, урахує освітні потреби учнів (вихованців), кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу спеціальної школи.

1. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності тощо. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – *фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої*.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний,

інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

2. Загальний обсяг навчального навантаження, його розподіл між освітніми галузями за роками навчання

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання. Кількість навчальних годин за освітніми галузями та роками навчання визначено відповідно до Типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки від 26.07.2018 № 814 (зі змінами) та наведено в Таблиці 1.

Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (вихованця) встановлено відповідно до вимог Закону України «Про повну загальну середню освіту» та Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів», затвердженого наказом МОЗ України від 20.02.2013 № 144, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14.03.2013 за №410/22942.

Таблиця 1

Освітня галузь		Кількість годин на тиждень / рік			
		1 кл.	2 кл.	3 кл.	4 кл.
Мовно-літературна		9 / 315	9 / 315	10 / 350	10 / 350
Математична		4 / 140	4 / 140	4 / 140	4 / 140
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична		3 / 105	3 / 105	3 / 105	3 / 105
Технологічна		1 / 35	1 / 35	1 / 35	1 / 35
Інформатична		—	1 / 35	1 / 35	1 / 35
Мистецька		2 / 70	2 / 70	2 / 70	2 / 70
Фізична культура		3 / 105	3 / 105	3 / 105	3 / 105
Усього		20+3 / 700+105	21+3 / 735+105	22+3 / 770+105	23+3 / 770+105
Корекційно-розвиткова робота	Розвиток слухового сприймання та формування вимови	15	15	15	15
	Лікувальна фізкультура (Ритміка)	3	3	3	3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		—	—	—	—

Гранично допустиме навчальне навантаження	19	20	21	21
---	----	----	----	----

3. Навчальний план

Навчальний план для 1-4 класів (додаток 1) (далі – Навчальний план) розроблено за Типовою освітньою програмою початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки від 26.07.2018 № 814 (зі змінами). Навчальний план містить:

- перелік обов’язкових для вивчення предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі;
- розподіл навчального навантаження між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов’язковими для вивчення;
- додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять.

Освітню програму укладено за такими **освітніми галузями**:

- Мовно-літературна;
- Математична;
- Природнича;
- Соціальна і здоров’язбережувальна;
- Громадянська та історична;
- Технологічна;
- Інформатична;
- Мистецька;
- Фізкультурна.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Зміст освітньої галузі «Мовно-літературна» реалізується через такі навчальні предмети та інтегровані курси:

- Інтегрований курс «**Українська мова. Навчання грамоти**» – 7 годин (1 кл.);
- **Українська мова** – 3 години (2-4 кл.);
- **Читання** – 3 години (2 кл.);
- **Літературне читання** – 3 години (3-4 кл.);
- **Іноземна мова (англійська)** – 1 година (2 кл.), 2 години (3-4 кл.);
- **Українська жестова мова** – 2 години (1-4 кл.);

Зміст освітньої галузі «Математична» реалізується через навчальний предмет **Математика** – 4 години (1-4 кл.).

Зміст освітніх галузей «Природнича», «Соціальна і здоров’язбережувальна», «Громадянська та історична» реалізуються через інтегрований курс «**Я досліджую світ**» – 3 години.

Зміст освітньої галузі «Технологічна» реалізується через інтегрований курс «**Дизайн і технології**» – 1 година.

Зміст освітньої галузі «Інформатична» реалізується через навчальний предмет **Інформатика** – 1 година (2-4 кл.)

Зміст освітньої галузі «Мистецька» реалізується через навчальні предмети «Образотворче мистецтво» - 1 година (1-4 кл.), Музичне мистецтво – 1 година (1-4 кл.).

Зміст освітньої галузі «Фізкультурна» реалізується через навчальний предмет **Фізична культура** – 3 години.

Повноцінність початкової освіти учнів (вихованців) забезпечується через реалізацію інваріантної, варіативної частин навчального плану та корекційно-розвиткових занять, які обов'язково фінансуються з відповідного бюджету.

Години корекційно-розвиткових занять навчального плану не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів (вихованців).

Враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів (вихованців) **додаткові години** можна розподілити на вивчення навчальних предметів, інтегрованих курсів, курсів за вибором, проведення індивідуально-групових занять.

Згідно листа Міністерства освіти і науки України «Про розрахунок обсягу освітньої субвенції на 2023 рік» № 1/385-23 від 10.01.2023 у 1-10-х класах додаткові години навчального плану на окремі предмети, факультативні курси, індивідуальні заняття тощо вилучено з державного фінансування. У зв'язку з цим варіативна складова робочого навчального плану в 1-4-х класах не включена в навчальний план спеціальної школи.

Навчальний план для дітей з порушеннями слуху враховує пріоритети білінгвального (двомовного) навчання (інтеграція словесної мови як мови навчання з українською жестовою мовою як мовою опанування та інтеграція української жестової мови як мови навчання з словесною мовою як мовою опанування).

Інваріантна складова навчального плану включає години корекційно-розвиткової роботи. Мета: формування в учнів (вихованців) способів комунікативної діяльності, всебічний розвиток особистості, створення передумов для соціальної адаптації та інтеграції дітей.

Основними завданнями корекційно-розвиткової роботи є:

1. Розвиток особистості (когнітивної, емоційно-вольової, ціннісно-мотиваційної і поведінкової сфер) та формування комунікативних навичок за допомогою словесної та жестової мов.

2. Подолання вторинних порушень пізнавальної діяльності.

3. Удосконалення навичок спілкування на слухозоровій основі (використання збережених аналізаторів та розвиток слухового сприймання), сприймання та продукування мовлення.

4. Розширення поняття про оточуюче середовище, поповнення запасу словесних та жестових одиниць.

5. Посилення слухового компоненту в умовах слухозорового та вібраційного сприймання мовлення.

6. Індивідуальна корекція порушень розвитку засобами лікувальних методик (медикаментозної, масажу, лікувальної фізкультури, фізіотерапії, психотерапії та ін.).

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: розвиток слухового сприймання та формування вимови; ритміка, лікувальна фізкультура.

Нормативи наповнюваності класів, виховних груп та поділ класів на групи під час вивчення окремих предметів у спеціальних закладах загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами встановлюються відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2001 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами). Структуру навчального року, графік шкільних канікул спеціальна школа визначає відповідно до рекомендацій Міністерства освіти і науки України.

Навчальний план зорієнтований на роботу спеціальної школи за 5-денним навчальним тижнем.

4. Навчальні програми

Перелік навчальних програм, що використовуються для того чи іншого предмета або інтегрованого курсу у 1-2 класах наведений в Таблиці 2.

Таблиця 2

№ п/п	Освітня галузь	Навчальний предмет / інтегрований курс	Навчальна програма	Підстава
1.	Мовно-літературна	Інтегрований курс «Українська мова. Навчання грамоти»	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом <u>Савченко О. Я 1-2 клас</u>	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743
		Українська мова	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом <u>Савченко О. Я 1-2 клас</u>	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743
		Читання	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом <u>Савченко О. Я 1-2 клас</u>	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743
		Іноземна мова (англійська)	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом <u>Савченко О. Я 1-2 клас</u>	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743
		Українська жестова мова	Навчальні програми для підготовчого, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей глухих; для дітей зі зниженим слухом	mon.gov.ua
2.	Математична	Математика	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом <u>Савченко О. Я 1-2 клас</u>	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743

3.	Природнична	Я досліджую світ	<u>Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я 1-2 клас</u>	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743
4.	Соціальна і здоров'язбережувальна			
5.	Громадянська та історична			
6.	Технологічна	Інтегрований курс «Дизайн і технології»	<u>Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я 1-2 клас</u>	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743
7.	Інформатична	Інформатика	<u>Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я 1-2 клас</u>	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743
8.	Мистецька	Образотворче мистецтво	<u>Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я 1-2 клас</u>	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743
9.	Мистецька	Музичне мистецтво	<u>Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я 1-2 клас</u>	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743
10.	Фізкультурна	Фізична культура	<u>Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я 1-2 клас</u>	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743

Перелік навчальних програм, що використовуються для того чи іншого предмета або інтегрованого курсу у 3-4 класах наведений в Таблиці 3.

Таблиця 3

№ п/п	Освітня галузь	Навчальний предмет / інтегрований курс	Навчальна програма	Підстава
1.	Мовно-літературна	Українська мова	<u>Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я 3-4 клас</u>	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743
		Літературне читання	<u>Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я 3-4 клас</u>	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743
		Англійська мова	<u>Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я 3-4 клас</u>	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743
		Українська жестова мова	<u>Навчальні програми для підготовчого, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей глухих; для дітей зі зниженим слухом</u>	mon.gov.ua
2.	Математична	Математика	<u>Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я 3-4 клас</u>	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743
3.	Природнична	Я досліджую світ	<u>Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я 3-4 клас</u>	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743
4.	Соціальна і здоров'язбережувальна			
5.	Громадянська та історична			
6.	Технологічна	Інтегрований курс «Дизайн і технології»	<u>Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я 3-4 клас</u>	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743
7.	Інформатична	Інформатика	<u>Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я 3-4 клас</u>	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743

8.	Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	<u>Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я 3-4 клас</u>	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743
9.	Мистецька	Образотворче мистецтво	<u>Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 3-4 клас</u>	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743
10.	Мистецька	Музичне мистецтво	<u>Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я 1-2 клас</u>	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743

Перелік корекційних програм для 1-4 класів наведені в Таблиці 4.

Таблиця 4.

1.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток слухового сприймання та формування вимови» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями слуху	Федоренко О.Ф., Зганяйко І.Ф.	imzo.gov.ua	2018
2.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Ритміка» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями слуху (для дітей зі зниженим слухом)	Вовченко О.А.	imzo.gov.ua	2018
3.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізкультура» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями слуху (для дітей зі зниженим слухом)	Форостян О.І., Шеремет Б.Г., Лещій Н.П., Малій В.М.	imzo.gov.ua	2018
4.	Українська жестова мова. Програма для 1 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями слуху		mon.gov.ua	2018
5/	Українська жестова мова. Програма для 2-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями слуху		mon.gov.ua	2018

5. Форми організації освітнього процесу

Освітній процес у 1-4 класах закладу освіти організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Освітня програма передбачає досягнення учнів (вихованців) сукупності компетентностей, що є базою для подальшого особистісного розвитку в умовах

шкільного навчання. Особливий акцент здійснюється на здатність дітей встановлювати асоціативні зв'язки, взаємозв'язки між об'єктами і явищами навколишнього світу, робити висновки та висловлювати судження. Ці характеристики засвідчують сформованість цілісних світоглядних уявлень і є результатом упровадження засад інтеграції в освітньому процесі.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відеоуроки тощо.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватися та розширюватися у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

У рамках академічної свободи педагогічні працівники здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети, наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм навчання.

За потреби для учнів (вихованців) 1-4 класів заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня (вихованця) реалізується на підставі Положення про індивідуальну форму навчання, індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнями (вихованцями) та/або їхніми батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується директором та підписується батьками.

6. Опис інструментарію оцінювання

Оцінювання результатів навчання учнів (вихованців) здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для учнів (вихованців)

формульованого характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного учня (вихованця) в навчанні, а визначення їхніх особистих результатів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі учні (вихованці) опановують способи самоконтролю, саморефлексії й самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення учнів (вихованців) у 1-2 класах підлягають вербальному, формульованому оцінюванню.

Навчальні досягнення учнів (вихованців) у 3-4 класах підлягають формульованому та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню.

Формульоване оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень учнів (вихованців) з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

У 3-4 класах підсумкове оцінювання здійснюється за рівневою шкалою (оцінюється кожне загальне уміння учня (вихованця):

П – початковий рівень;

С – середній рівень;

Д – достатній рівень;

В – високий рівень.

Згідно розділу 4 п.3 наказу Міністерства освіти і науки України від 07.12.2018 № 1369 «Про затвердження порядку проведення державної підсумкової атестації», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01.01.2019 за № 8/32979 особи з особливими освітніми потребами, а саме глухі, зі зниженим слухом, порушенням інтелектуального розвитку звільняються від проходження державної підсумковою атестації за заявою батьків (одного з батьків) або інших осіб, що їх замінюють.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Інформування учнів (вихованців) про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та

року. Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів (вихованців) до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності, надання учням (вихованцям) зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів (вихованців) одне одному. Доцільно акцентувати лише на позитивній динаміці досягнень учнів (вихованців). Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями (вихованцями) індивідуально. Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

Створення умов для формування вміння учнів (вихованців) аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів (вихованців) на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів (вихованців) у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

Директор спеціальної школи

Тетяна АЛЬОШИЧЕВА

Додаток 1,
до освітньої програми початкової освіти
Комунального закладу «Харківська спеціальна
школа № 6» Харківської обласної ради» для 1-4
класів

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
початкової освіти для спеціальних закладів
загальної середньої освіти з українською
мовою навчання для дітей з порушеннями
слуху

Освітня галузь	Навчальний предмет / інтегрований курс	Кількість годин на тиждень			
		1 кл.	2 кл.	3 кл.	4 кл.
<i>Інваріантний складник</i>					
Мовно-літературна	Українська мова. Навчання грамоти	7	—	—	—
	Українська мова	—	3	3	3
	Читання	—	3	—	—
	Літературне читання	—	—	3	3
	Іноземна мова (англійська)	—	1	2	2
Математична	Математика	4	4	4	4
Природнича	Я досліджую світ	3	3	3	3
Соціальна і здоров'язберезувальна					
Громадянська та історична					
Технологічна	Дизайн і технології	1	1	1	1
Інформатична	Інформатика	—	1	1	1
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1	1	1
	Музичне мистецтво	1	1	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	3
Усього		19+3	20+3	21+3	21+3
Корекційно-розвиткова робота	Розвиток слухового сприймання та формування вимови	15	15	15	15
	Лікувальна фізкультура	2	2	2	2
	Ритміка	1	1	1	1
<i>Варіативний складник</i>					
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		—	—	—	—
Кількість навчальних годин на тиждень, що фінансуються з державного бюджету (без урахування поділу на групи)		40	41	42	42
Гранично допустиме тижневе / річне навчальне навантаження учня		19/665	20/700	21/735	21/735